

HOEKSTEEN VAN NATUURBESCHERMING

Natuurgebieden zijn cruciaal voor de bescherming van de mondiale biodiversiteit en daarom de hoeksteen van internationaal natuurbeleid. IUCN NL zet zich in om beschermde gebieden in Zuid-Amerika, Zuidoost-Azië en Afrika te creëren en waar nodig beter te beheren, door samen te werken met de diverse lokale stakeholders.

ONMISBAAR VOOR NATUUR EN INWONERS

Een beschermd gebied is een duidelijk afgebakend geografisch gebied dat met behulp van wettelijke middelen of ongeschreven afspraken is aangewezen om de diversiteit van planten en dieren te beschermen. Het gebied waarborgt vaak ook ecosystemendiensten voor de lokale bevolking, zoals schoon water en voedsel.

In veel gevallen overlappen beschermde gebieden met de territoria van inheemse volken en lokale gemeenschappen. Hun identiteit en levensvoorziening zijn er onlosmakelijk mee verbonden: ze hebben een spirituele relatie met de natuur die zich in verschillende gedaantes manifesteert: heilige dieren, planten, rivieren, bergen of stenen. Vaak staan ze via hun heilige grond ook in verbinding met hun voorouders en de geestenwereld. Daarmee zijn natuurgebieden ook van onmisbare culturele en religieuze waarde.

BESCHERMD, MAAR NIET VEILIG

Wereldwijd is 15,5% van het continentale oppervlak en 7,5% van de oceanen beschermd, verdeeld over ruim 257.000 beschermde natuurgebieden. Maar een groot deel daarvan krijgt niet de bescherming die zou moeten of erger nog: ze bestaan alleen op papier. Daarnaast worden niet alle verschillende

type ecosystemen nog even goed gedekt en is het systeem dus nog niet representatief.

De druk op beschermde gebieden neemt toe door:

- Groeiende bevolking; kleinschalige landbouw dringt de gebieden binnen.
- Winning van olie en mineralen voor consumptiegoederen en de energietransitie.
- Industriële landbouw; de onverminderde uitbreiding van monoculturen.
- Aanleg van wegen en andere infrastructuur.

“Beschermde gebieden zijn de ruggengraat voor het behoud van de biodiversiteit in het bredere landschap. Maar wil je deze gebieden effectief beschermen dan is actieve ondersteuning van de lokale bevolking cruciaal. Onze zuidelijke partners spelen een onmisbare rol bij het organiseren van lokaal draagvlak en het betrekken van gemeenschappen bij natuurbescherming.”

Jan Kamstra, expert beschermde gebieden bij IUCN NL

VAN LOKAAL NAAR INTERNATIONAAL

IUCN NL zet zich in om de gebieden met een hoge biodiversiteitswaarde effectief te beschermen. We ondersteunen projecten waarin lokale gemeenschappen een centrale rol spelen en die een basis leggen voor goed beheer van het gebied. *Indigenous and Community Conserved Areas* zijn bijvoorbeeld gebieden die per definitie worden beheerd door inheemse gemeenschappen. Onze kracht is dat we samenwerken met lokale ngo's en natuurbeschermingsorganisaties die het vertrouwen genieten van de diverse stakeholders in een gebied.

Internationaal zetten we de bescherming van natuur ook op de politieke kaart. We zijn gesprekspartner van de Verenigde Naties om het belang van biodiversiteit door lidstaten te laten erkennen.

Zo proberen we met vereende krachten bauxietwinning voor de productie van aluminium tegen te gaan in het Atewa bosreservaat in Ghana, een internationaal erkend natuurgebied. Het is bovendien de waterleverancier voor miljoenen mensen onder wie de inwoners van de hoofdstad Accra. Lokaal verzet heeft de internationale gemeenschap in beweging gekregen. Op die manier proberen we ook oliewinning tegen te gaan in Virunga National Park (Democratische Republiek Congo), en de druk op natuur te verminderen van industriële landbouw in Bahia Negra (Paraguay) en mijnbouw in de Filipijnen.

LANDSCHAPSBENADERING

Beschermde gebieden zijn altijd onderdeel van een groter landschap. Vaak hebben verschillende groepen stakeholders in een gebied uiteenlopende of zelfs conflicterende belangen. Daarom moeten we beschermde gebieden veiligstellen vanuit een zogenoemde landschapsbenadering: we stemmen de belangen van lokale gemeenschappen, overheden, bedrijven en natuurbeschermers via dialoog op elkaar af en werken gezamenlijk aan

plannen en oplossingen. We gaan daarbij uit van de draagkracht van de natuur en zorgen ervoor dat bij alle belangen ook de biodiversiteit wordt meegewogen. Die is immers de basis voor de stabiliteit van een ecosysteem.

Voorbeeld van ons werk

Tegen versnippering

Een onderdeel van de landschapsbenadering is het verbinden van natuur. In veel landen raakt de natuur versnipperd en blijven kleine beschermde gebieden over. Om te voorkomen dat dat natuureilandjes worden in een zee van ontwikkeling, stimuleren we de aanleg van zogeheten corridors. Die zijn cruciaal voor het voortbestaan van veel diersoorten: hun natuurlijke migratieroutes blijven in stand en daarmee hun populaties gezond. In het Murchison-landschap in Oeganda, het Atlantisch regenwoud in Brazilië en in het Kerala-landschap in Zuid-India waar bosgebieden zijn versnipperd door landbouw, werken onze lokale partners bijvoorbeeld samen met landeigenaren om stukken natuur met elkaar te verbinden. Met ons **landaankoopfonds** stellen we al sinds 2001 natuurorganisaties over de hele wereld in staat om met dat doel bedreigde stukken natuur aan te kopen.

Wilt u samen met IUCN NL projecten mogelijk maken om beschermde natuurgebieden echt te beschermen? Kijk op onze **website** voor uitgebreide informatie. Of neem direct contact op met onze expert **Jan Kamstra**.